

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: O. Y.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2019, č. j. OAM-30/ZA-ZA11-VL16-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Dne 8. 3. 2019 vydal žalovaný rozhodnutí, kterým neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle §§ 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.
2. Žalovaný považoval z průběhu správního řízení za objasněné, že tvrzeným důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v České republice je legalizace zdejšího pobytu, s cílem zde pobývat se svým synem, uváděla též obavy z jednání jistého policejního důstojníka, s nímž měl dříve problémy i její syn. Žalovaný uzavřel, že snaha legalizovat pobyt v České republice není azylově relevantním důvodem pro udělení

mezinárodní ochrany, dále uvedl, že tvrzení žalobkyně o různých konfliktech v zemi původu jsou obecná a spíše představují snahu žalobkyně sdělit nějaké důvody pro svoji žádost.

3. Z rozhodnutí správního orgánu vyplývá, že žalobkyně neuvedla žádné vážnější důvody pro možnou aplikaci výše citovaných ustanovení zákona o azylu, a to ať již se jedná o možné udělení azylu dle §§ 12 – 14, či doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení §§ 14a a 14b tohoto zákona.

II. Žalobní argumentace

4. Žalobkyně v žalobě namítala porušení § 3 a § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dále pak ustanovení zákona o azylu, a to v § 12 písm. b) a § 14a. Namítala, že žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, neboť splňuje podmínky § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu, v případě návratu do země původu jí hrozí nebezpečí vážné újmy.
5. Žalobkyně se obává návratu na Ukrajinu pro pronásledování ze strany státního subjektu, a to dle § 2 zákona o azylu, který v odst. 4 upravuje pojem pronásledování a dále v odst. 5 stanoví, že ochranou před takovým jednáním se rozumí především kroky příslušných státních orgánů, s tím, že taková ochrana musí být účinná a občan k ní musí mít přístup. S odkazem na kvalifikační směrnici a její čl. 7 by tedy účinnost měla být zabezpečena poskytnutím přiměřených kroků k zabránění pronásledování, mj. zavedením účinného právního systému.
6. K problému možného přesídlení v rámci Ukrajiny žaloba uvádí, že žalobkyně je z ruskojazyčné oblasti, hrozí jí proto v případě přesídlení nebezpečí z důvodu jejího původu. Úvahy žalovaného jsou přitom v tomto směru nepřezkoumatelné, žalovaný by měl zhodnotit reálnou přiměřenost, rozumnost a smysluplnost takového řešení a zabývat se zejména dostupností, celkovými panujícími poměry v zemi, i osobními poměry žadatele, jeho bezpečností a zajištěním základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. K realizaci takového opatření však lze obecně říci, že může přicházet v úvahu, pokud je původcem pronásledování nestátní subjekt, což v případě žalobkyně nebylo. Zde pak odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008, v němž byla řešena obdobná otázka. Konkrétní situace žalobkyně nebyla v tomto smyslu zkoumána, navíc je její situace kumulována se zhoršováním ozbrojeného konfliktu a jeho dlouhým trváním.
7. Žaloba navrhuje z výše uvedených důvodů zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný správní orgán podal písemné vyjádření dne 7. 5. 2019, s žalobními námitkami nesouhlasí, neboť dle jeho přesvědčení neprokazují porušení správního řádu, ani zákona o azylu. Odkazuje na obsah správního spisu, zejména vlastní žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, její výpověď, shromážděné informace o zemi původu, a konečně i na znění svého rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že se dostatečně a podrobně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně v průběhu řízení uvedla, a to i možnou existencí hrozby vážné újmy ze strany státních subjektů. Mezinárodní ochranu však žalobkyni neudělil, neboť k takovému závěru nebyly zjištěny relevantní důvody.

9. Jako hlavní důvod své žádosti uvedla žalobkyně v průběhu pohovoru to, že její syn měl v Tokmaku konflikt s jedním plukovníkem kriminální policie, poté, co syn odjel, začala mít problémy i ona. Vylíčila, že k ní chodili lidé, vybíjeli okna, zapálili dveře a znemožňovali jí život, proto ji syn D. vzal do ČR. K dotazu, proč požádala o azyl až v lednu 2019, uvedla, že si myslela, že problémy ustanou, avšak dotyčný vyhrožuje, že si je najde. Nejdříve žili v Tokmaku na ubytovně, pak ale ten člověk všechny přemluvil, aby jim vypínali elektřinu. Nějakou dobu pak bydlela u D. v domě, ale tam vybili okna a zapálili dveře. Ten člověk je u moci a muselo by se s ním něco stát, aby se žalobkyně mohla vrátit. Osobně s nikým potíže neměla, ale nebyl to život, také jí stále telefonovali. Žalobkyně toho člověka osobně neznala, ale je přesvědčená, že problémy plynuly od něho. D. podnikal a on za ním posílal stále finanční policii, která mu zabavila věci. Nejdříve se spolu pohádali a pak i poprali. Jeho jméno si nepamatuje, ale říkají, že je u FSB. Žalovaný k tomu podotkl, že FSB je v Rusku, nikoliv na Ukrajině, k tomu sdělila žalobkyně, že se možná přeslechla, nepamatuje si to. Její potíže začaly v listopadu 2017, po odjezdu syna. Do konfliktu vedla normální život a žádné problémy neměla. Tomu plukovníkovi se nepodařilo pomstít synovi, tak se vybil na ní. Na policii se nemohla obrátit, jedná se o malé město a ten člověk pracuje nedaleko. Synův kamarád pozval D. do ČR.
10. Žalovaný si zaopatřil potřebné informace o situaci v zemi původu a na jejich základě vyloučil možnost udělení mezinárodní ochrany. Odkazuje přitom např. na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze čj. 6 A 571/94, pojednávajícím o všemožných ústřích ze strany spoluobčanů, které však samy o sobě nejsou azylově relevantním pronásledováním ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků, není jím ani jejich masový výskyt v určité zemi za předpokladu, že nejde o součást státní politiky, tedy, že nejde o jevy státní mocí přímo vyvolané, tajně podporované, státními orgány vědomě trpěné, či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované. Správní orgán zdůraznil, že žalobkyně hovořila ve vztahu ke své osobě pouze o naschválech a domněnkách plynoucích z údajného předešlého konfliktu jejího syna s jistým policejním důstojníkem, a jak z její výpovědi vyplynulo, nestala se v této souvislosti terčem ani slovních, natož jakýchkoliv fyzických útoků ze strany jiných osob a již vůbec ne ukrajinských státních orgánů či bezpečnostních složek, na něž se navíc vůbec neobrátila o pomoc.
11. Vzhledem k uvedeným skutečnostem nabyl žalovaný přesvědčení, že žalobkyně chtěla využít institutu mezinárodní ochrany pouze k legalizaci svého pobytu na území ČR, kdy její platné povolení pozbylo platnosti, ač za takové situace měla využít zákon o pobytu cizinců. Zde je možné odkázat na rozhodnutí NSS ze dne 24. 2. 2005, čj. 7 Azs 187/2004, či 2 Azs 423/2004 ze dne 20. 10. 2005 a další. Od 8. 9. 2018, tedy ode dne příjezdu žalobkyně na zdejší území, jí nic objektivně nebránilo v podání žádosti, učinila tak však až v souvislosti s pozbytím platnosti svého cestovního dokladu.
12. Námitku o nedostatečném posouzení věci žalobkyně považuje žalovaný za irelevantní, neudělení doplňkové ochrany je zdůvodněno dostatečně, obavy žalobkyně nejsou důvodné. Žalobkyně měla možnost využít případnou pomoc bezpečnostních orgánů, neboť její sdělení, že kvůli citované osobě to nebylo možné, nelze akceptovat. Žalobkyně nezná ani jméno dotyčné osoby a neví, kde pracuje. Žalovaný si není vědom jakéhokoliv pochybení a navrhuje proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně poskytla žalovanému údaje k žádosti o mezinárodní ochraně dne 11. 1. 2019. Uvedla, že je státním občanem Ukrajiny, ruské národnosti, pravoslavného vyznání. Je rozvedená, nikdy nebyla politicky aktivní, do České republiky přicestovala dne 8. 9. 2018. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že její syn D. měl na Ukrajině konflikt s plukovníkem kriminální policie, pak odjel do ČR a začaly problémy žadatelce. Chodili lidé, vybíjeli okna, zapalovali dveře, znemožnili jí život, proto ji vzal syn sem.
14. Týž den provedl správní orgán s žalobkyní pohovor, k dotazům žalovaného za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka sdělila, že její syn je žadatelem o azyl, pronajal jí byt v Praze, potom ji odvezl do Brna, když kontrolovala pas, zjistila, že měla již dávno odjet. Ona se ale vrátit nemůže, přes kamarády se dozvídají, že ten člověk stále vyhrožuje, že je najde. Nejdříve bydlela v Tokmaku na ubytovně, ale ten člověk všechny přemluvil, aby jí vypínali elektriku, tak potom bydlela v domě D.. Tam jí ale vybili okna a zapálili dveře. Ten dům mu stále patří, ale vrátit se tam nemůže, ten člověk je u moci a vyhrožoval, že jim podstrčí narkotika a půjdou do vězení. Co popisuje, se událo asi v červnu, s nikým konkrétním ale problémy jinak neměla. Osobně toho člověka nezná, ale myslí si, že za těmito problémy stál on. K dotazu, proč si toto myslí, žalobkyně sdělila, že předtím žádné takové problémy neměli. Syn se s ním nejdříve hádal, pak popral, on na něho poslal finanční policii, vše mu zabrali a syn pak odjel. V té době byl ten muž plukovníkem kriminální policie, jméno nezná, nyní říkají, že je u FSB. K dotazu, že FSB je v Rusku, žalobkyně uvedla, že se asi přeslechla. Ten člověk se dozvěděl, že D. odjel, je to malé město a problémy začaly v listopadu žalobkyni. Nikdy se s ním nesetkala, ale dříve žádné problémy neměla. D. opravoval dieselové motory, sebrali mu všechny součástky. Ten člověk se pak vybil na ní. Jinde bydlet nemůže, druhý syn žije u otce a nemají nejlepší vztahy, na státní orgány se žalobkyně neobrátila, proč by se obracela na toho samého člověka. Na ubytovně žila 30 let, narodily se jí tam děti, D. se odstěhoval do svého domu asi před 3 lety a navštěvoval ji. Když syn odjel, sousedé jí vypínali elektriku, sundali jí prádlo a musela ho hledat. Do synova domu se přestěhovala v létě 2018. Také jí volali, nikdo se nepředstavil, říkali, že brzo odjede za synem. Pracovala v závodě, po bankrotu pak v jídelně. Asi měsíc a půl před odjezdem již nepracovala. K dalším dotazům pak žalobkyně sdělila, že zprávy posílají kamarádi synovi, jí ne, ten člověk jim stále vyhrožuje pomstou.
15. Dne 28. 2. 2019 byla žadatelka seznámena s podklady, shromážděnými správním orgánem za účelem posouzení její situace v zemi původu, sdělila, že přemístění v Ukrajině není možné, všude je to stejné. Další důkazy žalobkyně nenavrhla.
16. Krajský soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení, vedeného s žalobkyní, a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem účastníků řízení
17. Krajský soud po seznámení se s případem žalobkyně a jejími žalobními námitkami dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil při hodnocení jí sdělených skutečností, když tyto konfrontoval s podkladovými zprávami o situaci na Ukrajině a s jednotlivými ustanoveními zákona o azylu, která mají vcelku taxativní charakter.

18. **Zákon o azylu** upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

19. V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst.

20. Soud je shodně se správním orgánem přesvědčen, že žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je účelového charakteru. Žalobkyně popsala prakticky zcela nekonkrétní obtíže, zejména co do jejich případných původců. Jak sama sdělila, sousedé jí řekli, že oni jí žádné naschvály neprovádějí a jiné osoby neviděla, o jejich původu se

pouze domnívá. Pro pomoc a případné vyšetření věci se nikam neobrátila, ač k svému tvrzení o plukovníkovi kriminální policie nezná ani jeho jméno a jeho pracovní pozici popsala zcela nevěrohodně. Pokud by však taková osoba měla být původcem tak vážných obtíží, pro které by volila vycestování z vlasti, soud je přesvědčen, že by jméno i zaměstnání takové osoby dobře znala, minimálně od svého syna. V daném případě tak nepochybně nastala situace, kdy soud je nucen na základě vlastní výpovědi žadatelky konstatovat, že její příběh je účelový. Nelze přehlédnout ani fakt, že žalobkyně zjistila, že již dávno měla vycestovat a tedy využila možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu za účelem další legalizace svého pobytu, neboť pokud by její obavy byly reálné, jistě by se o pomoc na zdejším území obrátila bezprostředně po svém příjezdu. Obdobné situace již opakovaně řešila judikatura českých soudů, zejména pak obdobné otázky opakovaně vyřešil NSS, např. v rozhodnutích ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, či ze dne 10. 2. 2006, sp. zn. 4 Azs 129/2005.

21. Postup správního orgánu byl ve věci správný, když žalobkyni zabezpečil tlumočnicka jazyka, který žalobkyně zná, jemuž dobře rozumí. Přijal její žádost o udělení mezinárodní ochrany a bez zbytečných průtahů provedl řádný pohovor za účelem zjištění všech rozhodných skutečností, které žalobkyni vedly k opuštění vlasti. Bylo tedy na žalobkyni, aby sdělila všechny skutečnosti, o nichž si myslí, že jsou pro její věc důležité, a v tomto smyslu byla též řádně poučena. To, že neuvedla nic, co by mohlo být hodnoceno jako relevantní k jednotlivým ustanovením zákona o azylu, uvedeným shora v bodě 18, není pochybením správního orgánu, ale vyplývá ze samotné účelové podstaty žádosti žalobkyně.
22. Žalovaný zabezpečil informace, které uvedl na str. 4 a 8 svého rozhodnutí, tyto jsou dostatečné, aktuální a různorodých zdrojů, jak požaduje dosavadní soudní judikatura. Žalobkyně pak sama žádný důkazní materiál nepředložila.
23. Krajský soud dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky § 12 zákona o azylu, nebyla nikdy politicky činná a důvodné obavy o život a zdraví ve smyslu jeho písmene b) reálně nepociťovala, neboť, jak výše uvedeno, jí sdělené obavy jsou zcela nekonkrétní a jistě nedosahují azylově relevantní tíhy. Podmínky § 13 a § 14b) žalobkyně nesplňuje, neboť se nezmínila o žádné osobě, která by mohla z rodinných důvodů být osobou, těmito ustanoveními upravenou.
24. Žalobkyně je zdravá, je zletilá a je schopna se o své ekonomické a sociální zázemí samostatně postarat. Nesplňuje proto v žádném případě ani podmínky pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu.
25. Žalobkyní uváděné obavy z případného návratu do vlasti jsou nekonkrétní, ničím seriózně nepodložené a soud je, jak již výše uvedl, přesvědčen o účelovosti tvrzení žalobkyně v uvedeném smyslu, ani podmínky § 14b tohoto zákona proto v případě žalobkyně naplněny nejsou. Zde je nutné zdůraznit, že žalobkyně vůbec nevyužila možností, které dává reálný stav kompetentních orgánů Ukrajiny. K možnému přesídlení v rámci vlasti pak žalobkyně pouze uvedla, že toto je nemožné, neboť situace je všude stejná. Z takového vyjádření v průběhu správního řízení nemohl soud posoudit, jakou situaci má žalobkyně na mysli. Zcela obecně lze tedy zkoumat, zdali žalovaný měl dostatečné podklady, správní orgán v tomto smyslu popsal zejména stav bezpečnosti na území Ukrajiny, kdy žalobkyně nepochází z prostředí, kde dochází k ozbrojeným

střetům a na většině území země panuje bezpečnostně pokojná situace, která rozhodně neznemožňuje případně přemístění se v rámci území pokojných regionů.

26. Vzhledem k tomu, že v daném případě nebyla zjištěna situace, kdy by v zemi původu docházelo k azylově relevantním obtížím rázu pronásledování, žalobkyně nepožádala o případnou pomoc státní orgány Ukrajiny a neuvažovala ani o případném přemístění se na jinou bezpečnou část země, když dosud pobývala 30 let na ubytovně, dospěl krajský soud k závěru, že žalobní námitka o naplnění podmínek ustanovení § 14a není důvodná. Potíže žadatelky zcela jistě nelze vázat jakýmkoliv způsobem k jednání státních orgánů země a její závěry o nemožnosti případné žádosti o pomoc jsou zcela bezpředmětné.
27. Vzhledem k tomu, že krajský soud dospěl k závěru o nedůvodnosti žaloby, tuto zamítl, a to v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

V. Náklady řízení

28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, tímto účastníkem řízení byl žalovaný, který však žádné náklady řízení neúčtoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. dubna 2020

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně